

ΚΥΠΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ!: Το νησί μπορεί να εξελιχθεί σε μεγάλο ιατρικό κέντρο

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Στην Αντιγόνη Σολομωνίδου-Δρουσιώτου
antigoni.drousioutou@phileleftheros.com

Δηλώνει Σωκρατικός! Ξεκινά με την άποψη ότι δεν ξέρει τίποτα. Σήμερα θεωρείται ο θεμελιωτής της εμβρυακής ιατρικής, ο άνθρωπος που βοηθά να έλθουν στον κόσμο υγιή παιδιά. Ο Κύπριος δρ Κύπρος Νικολαΐδης, καθηγητής Εμβρυϊκής Ιατρικής στο King's College και University College Λονδίνου πιστεύει ότι μπορεί η Κύπρος να εξελιχθεί σε μεγάλο ιατρικό κέντρο, αλλά χρειάζεται να εισαχθεί η εκπαίδευση και στην αγγλική γλώσσα. Τίθεται ξεκάθαρα υπέρ της νομιμοποίησης της έκτρωσης, τονίζοντας ότι δεν μπορεί οι ηθικές αξίες μιας μερίδας του λαού να επιβάλλονται στις υπόλοιπες. Όλες του οι ερευνητικές προσπάθειες αυτήν τη στιγμή επικεντρώνονται στο να ελαττωθεί ο πρόωρος τοκετός.

Τοποθετείται ξεκάθαρα υπέρ της νομιμοποίησης της έκτρωσης

Επίτιμος διδάκτορας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κύπρου, η τιμή από την ιδιαίτερη πατρίδα είναι διαφορετική;

Είναι η πιο σημαντική για μένα.

Λείπω από την Κύπρο 47 χρόνια, αλλά όσο περνούν τα χρόνια τόσο πιο κοντά νιώθω την Κύπρο, ακόμα και η προφορά μου στα αγγλικά γίνεται πιο κυπριακή.

Νοσταλγείτε την επιστροφή στα πάτρια εδάφη;
Δεν νομίζω να έλθω να ζήσω στην Κύπρο, αλλά θέλω να βοηθήσω το Πανεπιστήμιο Κύπρου, το οποίο μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο τόσο στην Κύπρο όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Ήμουν την περασμένη εβδομάδα στη Βουλγαρία όπου είχα αναγορευθεί επίτιμος διδάκτορας στο Πανεπιστήμιο, είδα τις μεγάλες προσπάθειες που κάνουν για να προσελκύσουν φοιτητές από άλλες χώρες, διότι αυτοί χρηματοδοτούν σε μεγάλο βαθμό τη βιωσιμότητα του Πανεπιστημίου. Πιστεύω ότι μπορεί να γίνει και στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, χρειάζεται όμως να εισαχθεί και αγγλόφωνη εκπαίδευση.

Ένας επίτιμος διδάκτορας τι μπορεί να προσφέρει ως μέλος της ακαδημαϊκής κοινότητας;
Έχω σκοπό να προσφέρω πολλά. Έχω βοηθήσει στην επιλογή κοσμήτορα της Ιατρικής Σχολής πριν δύο μήνες, θα βοηθήσω στο να επιλεγθούν κατάλληλοι καθηγητές σε όλους τους άλλους τομείς. Μπορώ κάλλιστα να δίνω διαλέξεις στο Πανεπιστήμιο Κύπρου από το Λονδίνο μέσω διαδικτύου. Μπορεί να γίνεται ανταλλαγή σκέψεων για επιστημονικά προγράμματα, κοινές προτάσεις για ευρωπαϊκά κονδύλια. Η Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Κύπρου έχει ήδη δημιουργήσει καλό όνομα, έχει φοιτητές, το πρόβλημα είναι ότι δημιούργησαν τη σχολή χωρίς να φτάσουν σε συμφωνίες για το πού θα εκπαιδεύονται οι φοιτητές και πέρασαν μια δύσκολη περίοδο για τη σχέση της Ιατρικής Σχολής με το Γενικό Νοσοκομείο, αλλά αυτό το πρόβλημα πάει να εξαλειφτεί.

ΣΤΟΧΟΣ ΜΟΥ ΝΑ ΕΛΑΤΤΩΣΟΥΜΕ ΤΟΝ ΠΡΩΩΡΟ ΤΟΚΕΤΟ

Στηρίζετε την πρόταση του Νικόλα Παπαδόπουλου για δημιουργία Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Παιδών και Εφήβων και Κέντρου Προγεννητικής Ιατρικής;
Η Κύπρος έχει εξαιρετικούς γιατρούς και επιστήμονες τόσο εντός όσο και στο εξωτερικό. Υπάρχει απόλυτη ανάγκη ανέγερσης νέου παιδιατρικού νοσοκομείου, δίπλα από το Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, το οποίο μάλιστα θα είναι και ακαδημαϊκό. Το επίπεδο των γιατρών που θα εργάζονται σε τέτοιου επιπέδου νοσοκομείο θα αυξηθεί άμεσα. Θα εργοδοτηθούν οι καλύτεροι Κύπριοι γιατροί, αλλά και άλλοι από το εξωτερικό. Ο Νικόλας Παπαδόπουλος με αυτή την πρότασή του αποδεικνύει τις κοινωνικές ευαισθησίες που έχει και την υποστήριξη προς τον ιατρικό τομέα, αλλά και στο πιο ευαίσθητο κομμάτι του πληθυσμού μας, στα παιδιά. Τα τελευταία 50 χρόνια συνειδητοποιήσαν όλοι ότι τα εξειδικευμένα κέντρα πρέπει να είναι κάτω από τον ίδιο χώρο, διότι έτσι θα παρέχονται όλες οι αναγκαίες υπηρεσίες.

Ποιος ο επόμενος σας στόχος;

Έχω αρκετή δουλειά στον τομέα της ιατρικής του εμβρύου. Οι μικροχειρουργικές επεμβάσεις στα έμβρυα βοηθούν έναν πολύ μικρό αριθμό ασθενών, η πρό-

Η Κύπρος μπορεί να κάνει το άλμα

Τι μπορεί να προσφέρει μια Ιατρική Σχολή στην κοινωνία;

Πάρα πολλά. Πρώτο, πολλοί φοιτητές που θα γιναν στο εξωτερικό μένουν στη χώρα τους. Από οικονομικής πλευράς μπορεί να είναι πολύ κερδοφόρα αν δεχτεί ξένους φοιτητές, αλλά το πιο σημαντικό από ιατρικής πλευράς, μαζεύεις εξαιρετικούς επιστήμονες από το εξωτερικό και έτσι ανεβαίνει το επίπεδο ιατρικής παροχής υπηρεσιών προς τον τοπικό πληθυσμό.

Πότε θα βιώσει τα αποτελέσματα ο κόσμος;
Σιγά-σιγά θα βλέπει το Γενικό Νοσοκομείο να μετατρέπεται σε πανεπιστημιακό και το επίπεδο παροχής υπηρεσιών θα αυξάνεται. Θα βλέπει να γίνεται έρευνα, να δημιουργούνται πειραματικές μέθοδοι ιατρικής. Αν υπάρχει ερευνητικό κέντρο μέσα από το Πανεπιστήμιο θα έρχονται να διδάξουν πολύ υψηλότερου βαθμού επιστήμονες από άλλες χώρες και θα παρέχουν καλύτερες κλινικές υπηρεσίες.

“Όλες του οι προσπάθειες επικεντρώνονται στην ελάττωση του πρόωρου τοκετού

Η Κύπρος αξιοποιεί τις δικές σας μεθόδους;

Σε πολύ προχωρημένο βαθμό. Οι μέθοδοι που είχα εισηγηθεί από το 1990 και μετά έμπαιναν σε εφαρμογή σε μεγάλη κλίμακα στην Κύπρο πριν μπουν σε εφαρμογή στην Αγγλία. Οι Κύπριοι γιατροί εκπαιδεύτηκαν σε διάφορα μέρη του κόσμου, παίρνουν ιδέες από το εξωτερικό και τις εφαρμόζουν εδώ. Τουλάχιστον στον ιδιωτικό τομέα είναι

βλεψη της προεκκλιμασμένης έχει πολύ μεγαλύτερη σημασία σε παγκόσμια κλίμακα. Το μεγαλύτερο όμως πρόβλημα σήμερα είναι ο πρόωρος τοκετός. Όλες μου οι προσπάθειες αυτή την στιγμή συγκεντρώνονται στο να ελαττώσουμε τον πρόωρο τοκετό. Προσπαθούμε με τις νέες μεθόδους να αντιμετωπίσουμε τις γυναίκες υψηλού κινδύνου και με διάφορες θεραπείες να ελαττώσουμε τον κίνδυνο. Όταν ένα εντελώς φυσιολογικό μωρό γεννηθεί στις 26 εβδομάδες υπάρχει πολύ μεγάλος κίνδυνος να πεθάνει. Το ποσοστό των μωρών που έχουν νοητική υστέρηση λόγω πρόωρου τοκετού είναι πιο μεγάλο από αυτό που έχουν λόγω γενετικών λόγων.

Ανοίγεται εκπαιδευτικό ίδρυμα στη Ρουάντα;

Ναι, τον ερχόμενο Μάρτιο με την υποστήριξη της κυβέρνησης και του πρωθυπουργού της Ρουάντα. Έχω δώσει υποτροφίες σε τρεις γιατρούς από τη Ρουάντα και φτιάχνω αυτό το ίδρυμα, το οποίο θα είναι η βάση εκπαίδευσης για πολλούς γιατρούς στην Αφρική.

Ποια συμβουλή δίνετε σε έναν νέο που ξεκινά σήμερα την ιατρική;

Ότι η ιατρική είναι λειτούργημα, ότι δεν είναι αρκετό να το βλέπει ως ένα επάγγελμα που θα βγάλει λεφτά, πρέπει να αφιερώσει τη ζωή του στην ιατρική.

«Είμαι πάντα Σωκρατικός»

Πώς προέκυψε η ιατρική εμβρύων;

Ήμουν φοιτητής στο Λονδίνο το 1978 όταν εισήγαγα τους υπέρηχους στη μαιευτική και μόλις είδα πρώτη φορά τις κινούμενες εικόνες του εμβρύου στους υπέρηχους, αμέσως ερωτεύτηκα αυτό τον νέο τομέα ο οποίος δεν υπήρχε. Μου δημιουργήθηκαν μια σειρά από ερωτήματα και τα επόμενα χρόνια τα αφιέρωσα στο να καταλάβω πώς αναπτύσσεται το έμβρυο, πώς γίνονται κάποια πράγματα λάθος και τι μπορούμε να κάνουμε για να τα διορθώσουμε.

Οι περισσότερες ανακαλύψεις που έχετε κάνει ξεκινούσαν από την αμφισβήτηση;

Πάντα, είμαι Σωκρατικός! Όταν διαβάσεις ορισμένα συγγράμματα προσπαθείς να καταλάβεις από πού έφτασαν στα συγκεκριμένα συμπεράσματα, τότε συνειδητοποιείς ότι πολλές φορές δεν υπήρχε καμιά επιστημονική βάση. Ξεκινούσα πάντα με την άποψη ότι δεν ξέρουμε τίποτα και πρέπει να το εξετάζουμε. Η κάθε μέρα έχει αμφισβητήσεις.

Όλα τα προβλήματα της εγκυμοσύνης μπορούν να προβλεφθούν;

Οι έρευνές μου τα τελευταία 15 χρόνια ήταν ακριβώς πάνω σε αυτή τη βάση, σε ποιο βαθμό μπορεί να είναι προβλέψιμα στην αρχή της εγκυμοσύνης, να εντοπίσουμε τις γυναίκες υψηλού κινδύνου και να ακολουθήσουμε ορισμένες τακτικές για να αποφύγουμε τη δημιουργία προβλημάτων. Ένας εντελώς διαφορετικός τρόπος από αυτό που εξασκείται σήμερα η ιατρική, η οποία περιμένει να αρρωστήσει κάποιος και μετά να προσπαθήσει να τον θεραπεύσει. Πιστεύω ότι σε μεγάλο βαθμό μπορούμε να προβλέψουμε τα προβλήματα και να τα αποφύγουμε.

Τις δικές σας μεθόδους τις εφαρμόζουν πολλοί γιατροί, το κάνουν σωστά;

Ναι, γι' αυτό έφτιαξα το Φιλανθρωπικό Ίδρυμα. Τους έδωσα τα προγράμματά

μου δωρεάν, τους παρέιχα δωρεάν εκπαίδευση, αλλά για να βάλουν σε εφαρμογή τις μεθόδους μου, έπρεπε να μου αποδείξουν ότι ξέρουν τι κάνουν.

Παίρνοντας αίμα από τη μητέρα, μπορείς να εξετάσεις το DNA του εμβρύου;

Ναι είναι σημαντική εξέλιξη, εφαρμόζεται παγκόσμια, οι πρώτες προτάσεις έγιναν πριν 20 χρόνια αλλά τα τελευταία 6 έχουν μπει σε κλινική εφαρμογή. Είναι σημαντική πρόοδος για συγκεκριμένα προβλήματα, αλλά εξακολουθούμε να χρειαζόμαστε υψηλού βαθμού εξετάσεις με υπέρηχους για πολλά άλλα προβλήματα. Δεν πρέπει να γίνεται το λάθος που εμφανίζεται σε κάποιες χώρες να λένε στις γυναίκες να μην κάνουν άλλες εξετάσεις, μόνο να τους πάρουν αίμα. Είναι μεγάλο λάθος.

Εξετάζοντας το DNA τίθεται και θέμα ηθικής, διότι μπορεί να ξεπεράσει τα όρια;

Η ίδια η κοινωνία μέσα από συζητήσεις θέτει τα όριά της, βάζει προδιαγραφές, διότι δεν μπορείς να σταματήσεις την εξέλιξη της επιστήμης.

Έχετε θέσει ως στόχο, ως το 2019 να έχει υιοθετηθεί παγκοσμίως από τους φορείς Δημόσιας Υγείας η αντεστραμμένη πυραμίδα προγεννητικού ελέγχου, πού βρίσκεται;

Είναι η σκέψη ότι πρέπει να προβλέψουμε στα αρχικά στάδια της εγκυμοσύνης τα προβλήματα και να ακολουθήσουμε τις γυναίκες βάσει του κινδύνου που έχουν στην αρχή της εγκυμοσύνης. Δηλαδή, βλέπω μια γυναίκα στις 12 εβδομάδες εγκυμοσύνης, πρέπει να προβλέψω αν θα έχει πρόωρο τοκετό, μωρό με καρδιοπάθεια, αν θα κάνει διαβήτη κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και ανάλογα με τον κίνδυνο να παρακολουθείται κατάλληλα. Όχι να περιμένουμε να δημιουργηθούν τα προβλήματα και μετά να αρχίσουμε να τα παρακολουθούμε.

αρκετά προχωρημένη η ιατρική, πολλές φορές όμως είναι ασοφτόνιστοι. Πιστεύω πως ένα πανεπιστήμιο θα μπορέσει να συντονίσει τις ενέργειες και θα επιβάλει επίπεδα. Η Κύπρος μπορεί να εξελιχθεί σε μεγάλο ιατρικό κέντρο για πολλές άλλες χώρες της περιοχής.

Ιατρικές σχολές υπάρχουν και σε ιδιωτικά πανεπιστήμια.

Μια ιατρική σχολή εν αντιθέσει προς οποιονδήποτε άλλο κλάδο χρειάζεται να έχει και τα κλινικά περιστατικά για να υπάρχει συνεχιζόμενη εμπειρία. Ελπίζω να συντονίσουν τις ενέργειές τους, να συνεργαστούν τα διάφορα εκπαιδευτικά ιδρύματα και όχι να ανταγωνίζονται. Στην Αγγλία όταν έχω ένα σπάνιο περιστατικό πολλές φορές θα ζητήσω τη γνώμη και από άλλα πανεπιστήμια του Λονδίνου. Ανταλλάσσουμε απόψεις.

Αυτές τις μέρες γίνεται μεγάλη συζήτηση για το θέμα των εκτρώσεων με αφορμή τη φυλάκιση μιας γυναίκας και του γιατρού της.

Κάθε πολιτισμένη κοινωνία ξεχωρίζει το ηθικό θέμα από το νομικό. Το δικαίωμα έκτρωσης είναι αναφαίρετο στις γυναίκες για μια σειρά από λόγους, βιασμών ή σοβαρών ανωμαλιών στο έμβρυο, αλλά η μεγάλη πλειονότητα των εκτρώσεων γίνεται για κοινωνικούς λόγους. Δεν πιστεύω ότι μια πολιτισμένη κοινωνία μπορεί να βάζει φυλακή τον κόσμο γιατί αποφάσισε να κάνει έκτρωση. Αυτή είναι η άποψή μου χωρίς να ξέρω τις λεπτομέρειες της περίπτωσης που συζητείται αυτές τις μέρες.

Η έκτρωση για μια γυναίκα είναι επικίνδυνη;

Υπάρχουν κίνδυνοι, αλλά οι περισσότεροι είναι ψυχολογικοί παρά σωματικοί. Υποφέρει αρκετά κατά τη διάρκεια της περιόδου που θα κάνει την έκτρωση και μακροχρόνια. Δεν πρέπει να στοχοποιείται και να τιμωρείται. Το πιο σημαντικό είναι το κράτος να ξεκαθαρίσει τους νόμους του. Είμαι 100% υπέρ της νομιμοποίησης της έκτρωσης, δεν μπορεί οι ηθικές αξίες μιας μερίδας του λαού να

επιβάλλονται στις υπόλοιπες.

Είστε ο θεμελιωτής της εμβρυακής ιατρικής, ο άνθρωπος που βοηθά να έλθουν στον κόσμο υγιή παιδιά.

Ναι, σε όλη τη διάρκεια της καριέρας μου ήμουν απόλυτος στον σεβασμό των ηθικών αρχών του καθενός. Κάθε βδομάδα έρχομαι σε επαφή με γυναίκες που μπορεί να γίνει διάγνωση για σύνδρομο Down και αποφασίζουν ότι θέλουν να συνεχίσουν με την εγκυμοσύνη. Τις αγαπώ, τις σεβόμαι και τις υποστηρίζω. Την ίδια στιγμή έχει άλλες γυναίκες που θέλουν να κάνουν έκτρωση, με τον ίδιο τρόπο τις υποστηρίζω. Δεν είχα ποτέ προσωπικό δίλημμα στο να αποδέχομαι και τις δυο θέσεις και να υποστηρίζω και τις δυο απόψεις.

Πώς λες σε κάποιον ότι το παιδί του δεν είναι καλά;

Πρέπει να έχεις ιδιαίτερες ευαισθησίες με τον τρόπο με τον οποίο θα το παρουσιάσεις. Πολλές φορές νιώθεις μεγάλη λύπη όταν έχεις μωρά με σοβαρά προβλήματα, αλλά έχεις το αντίβαρα της ευχαρίστησης όταν βλέπεις να μεγαλώνουν υγιή παιδιά. Ο «θαυμαστικός» Κύπρος Νικολαΐδης» όπως έγραφε η αγγλική εφημερίδα Guardian. (χαμογελά)

Ο «θαυμαστικός» και του βρετανικού εθνικού συστήματος υγείας NHS, το οποίο υπηρετείτε επί σχεδόν 40 χρόνια, για την αντιμετώπιση της διαφραγματοκοιλίας;

Ναι, έχουν γίνει μια σειρά από επεμβάσεις σε έμβρυα τα οποία ζουν σήμερα λόγω αυτών των επεμβάσεων.

Φανταζόσασταν όταν ξεκινούσατε ότι μια μέρα θα δεχόσασταν τιμές, όχι μόνο στην Κύπρο αλλά και στο εξωτερικό;

Ο πατέρας μου ήταν γιατρός, μεγάλωσα σε ιατρική οικογένεια και έβλεπα τον ρόλο του γιατρού και ως κοινωνικό έργο. Όχι δεν φανταζόμουν όλη αυτή την πορεία.